

Kättilö yhteistyötoimijana

ENGLANNIN KIELEN SANA MIDWIFE on täydellinen kuvaus kättilön työstä. Kättilö kulkee naisen kanssa tukien, auttaen, kuunnellen, neuvoen. Kättilön tehtävä on hoitaa tytön ja naisen seksuaaliterveyttä koko elämänsä aikana. Työtään tehdessään kättilö on dialogissa naisen, perheiden ja muiden ammattilaisten kanssa. Onnistumisen edellytys on kättilön kyky toimia osana sitä tiimiä, jonka tehtävä on tukea naisen ja perheen hyvinvointia.

Suomessa raskauden ja synnytyksen ajan palvelut hoidetaan usealla eri taholla. Toistaiseksi kuntien – jatkossa hyvinvointialueiden - vastuulla on huolehtia peruspalveluista, jonne kuluu perhekeskuksen tai perhekeskusverkoston alle myös äitiys- ja lastenneuvolat, ehkäisyneuvolat, kasvatusta ja perheneuvonta ja muut mahdolliset perheiden peruspalvelut. Opiskelu- ja nuorisopalveluissa apua tarjotaan tytöille ja nuorille naisille myös seksuaali- ja lisääntymisterveyden kysymyksissä. Työterveyshuolto vastaa työhyvinvoinnista mutta voi tarjota myös seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluja. Omalta terveysasemalta seksuaaliterveyskysymyksiin saa seksitautien, seksuaaliväkivallan ja fysioterapian alalla.

Seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluja on laajasti mutta usein hajallaan tarjolla. Kunnissa ei kattavasti ole seksuaali- ja lisääntymisterveyden koordinaattoreita, jotka huolehtisivat hoitoreiteistä ja palveluun ohjaamisesta. Usein avun löytäminen jää asiakkaan oman etsimisen varaan. Mikäli voimavarat ovat esimerkiksi sairauden tai ruuhkavuosien vuoksi tavallista vähäisemmät, on riski, että apu jää hakematta ja saamatta.

OMAN KORTENSA SEKSUAALITERVEYDEN EDISTÄMISEEN kantavat kolmannen sektorin toimijat. Monet asiat ovat laajasti järjestötoimijoiden ja jopa kokonaan niiden vastuulla. Hyvänä esimerkkinä seksuaaliväkivallan jälkeinen apu ja tuki. Erikoissairaanhoidon haudutaan pääsääntöisesti läheteellä, joka pitää saada peruspalveluista. Seksuaaliterveyteen liittyvät kysymykset saattavat olla haastavia puheeksi otettavia sekä sosiaali- ja terveystoimen ammattilaisille että asiakkaille ja potilaille itselleen. Silloin oman asian moneen kertaan kertominen voi muodostua esteeksi avun hakemiselle. Kun tarjontaa on paljon, voi olla vaikeaa löytää juuri omaan tilanteeseen sopivinta.

Kättilön vastaanotto ja osallistuminen alueelliseen seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen koordinointiin myös perusterveydenhuollossa olisi ratkaisu. Kättilölle karttuisi tietoa oman alueen palveluista ja hän voisi ohjata ja saattaen vaihtaa asiakkaansa ja potilaansa suorinta reittiä paikallisen verkoston oikean tahon puoleen. Kättilöllä on laaja seksuaali- ja lisääntymisterveyden osaaminen, sitä ei kannata jättää käyttämättä.

Katriina Bildjuschkin
puheenjohtaja

Työtään tehdessään kättilö on dialogissa naisen, perheiden ja muiden ammattilaisten kanssa. ”

RIIKKA KÄKELÄ-RANTALAINEN